

Ustawa

z dnia 2018 r.

**o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz o zmianie niektórych innych
ustaw**

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1295 oraz z 2018 r. poz. 50) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Odstrzały redukcyjne zwierząt łownych w rezerwach, prowadzone w oparciu o przepisy o ochronie przyrody, odbywają się na zasadach określonych w ustawie i zgodnie z obowiązującymi okresami ochronnymi i kryteriami selekcji.”.

2) art. 51 skreśla się ust. 8.

Art.2. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2017 r. poz. 1855 oraz z 2018 r. poz. 50) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 45 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Wydanie rozporządzenia w sytuacji o której mowa w ust. 1 pkt. 8, następuje po zasięgnięciu opinii:

- 1) dyrektora parku narodowego i rady naukowej parku - w przypadku odstrzału na terenie parku narodowego,
- 2) Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnej rady ochrony przyrody – w przypadku odstrzału na terenie rezerwatu przyrody,
- 3) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnej rady ochrony przyrody – w przypadku odstrzału na terenie innych form ochrony przyrody.”;

2) w art. 46 po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. Wydanie rozporządzenia w sytuacji o której mowa w ust. 3 pkt. 8, następuję po zasięgnięciu opinii:

- 1) dyrektora parku narodowego i rady naukowej parku - w przypadku odstrzału na terenie parku narodowego,
- 2) Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnej rady ochrony przyrody – w przypadku odstrzału na terenie rezerwatu przyrody,
- 3) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnej rady ochrony przyrody – w przypadku odstrzału na terenie innych form ochrony przyrody.”;

3) w art. 47:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt lub bezpośredniego zagrożenia jej wystąpienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, może, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii podmiotów wskazanych w ust. 3, zarządzić środki określone w art. 46 ust. 3, wprowadzić podział kraju na strefy objęte ograniczeniami i wolne od choroby, a ponadto może nakazać przeprowadzenie powszechnych badań, leczenia i innych zabiegów na zwierzętach z gatunków wrażliwych, mając na względzie zapobieżenie niekontrolowanemu szerzeniu się choroby zakaźnej zwierząt.”,

- b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Wydanie przez Ministra rozporządzenia o, którym mowa w art. 47 ust. 1, w sytuacji o której mowa w art. 46 ust. 3 pkt. 8, następuje po zasięgnięciu opinii:

- 1) dyrektora parku narodowego i rady naukowej parku - w przypadku odstrzału na terenie parku narodowego,

2) Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnej rady ochrony przyrody – w przypadku odstrzału na terenie rezerwatu przyrody,

3) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnej rady ochrony przyrody – w przypadku odstrzału na terenie innych form ochrony przyrody.”;

4) w art. 47a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmieniem:

„1. W przypadku gdy odstrzał sanitarny zwierząt został nakazany w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 albo art. 47 ust. 1, na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.), lub otulinach w rozumieniu tej ustawy, odstrzał ten przeprowadzany jest:

1) w parkach narodowych i ich otulinach - na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody, w uzgodnieniu z dyrektorem parku narodowego, głównym i powiatowym inspektorem weterynarii, po zaopiniowaniu przez radę naukową parku;

2) w rezerwach przyrody - na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody, w uzgodnieniu z głównym i powiatowym inspektorem weterynarii, oraz po zaopiniowaniu przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Przyrody.

3) na obszarze pozostałych form ochrony przyrody - na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody, w uzgodnieniu z głównym i powiatowym inspektorem weterynarii, oraz po zaopiniowaniu przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.”,

b) skreśla się ust. 1a.

Art. 3. W ustawie o z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2016 r. poz. 2134, z późn.zm.¹⁾) w art. 15 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) polowania, z wyjątkiem:

a) obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych, dokonywanych przez pracowników parku narodowego lub uprawnioną służbę weterynaryjną;

b) obszarów wyznaczonych w zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody, prowadzonych pod nadzorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska;

Wyklucza się polowania zbiorowe, polowania z naganką, polowania z użyciem psów oraz nęcenia zwierząt na terenie parków narodowych i rezerwatów przyrody.”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2249 i 2260, z 2017 r. poz. 60, 132, 1074, 1566 i 1595 oraz z 2018 r. poz. 10.

Uzasadnienie

1. Potrzeba i cel projektu ustawy oraz proponowane zmiany

Przedkładany projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz o zmianie niektórych innych ustaw ma na celu wyeliminowania z porządku prawnego niekorzystnych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Projekt zmierza w szczególności do wyeliminowania możliwości prowadzenia polowań w parkach narodowych i rezerwach przyrody, jak również uchylenie przepisu wprowadzonego ustawą z dnia 14 grudnia 2017 r. przepisu stanowiącego o karaniu za „umyślne utrudnianie lub uniemożliwianie polowania”.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt wprowadziła do ustawy - Prawo łowieckie nowe brzmienie art. 8 ust. 2 poprzez dodanie, że odstrzały redukcyjne zwierząt łownych w parkach narodowych i rezerwach przyrody odbywają się zgodnie z warunkami wykonywania polowań i zasadami selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych, tym samym umożliwiono prowadzenie odstrzałów redukcyjnych zwierząt łownych w parkach narodowych i rezerwach przyrody w sposób typowy dla polowań na terenach niechronionych, co będzie powodować znaczące negatywne oddziaływania na cele ochrony ww. form ochrony przyrody. W praktyce nowelizacja oznacza otwarcie dla myśliwych najlepszych łowisk w Polsce.

Jednocześnie należy uszczelnić przepisy ustawy o ochronie przyrody, w celu wyeliminowania możliwości prowadzenia odstrzałów redukcyjnych w formie typowych polowań, ze względu na ich negatywny wpływ na cele ochrony parków narodowych i rezerwatów przyrody.

Zgodnie z obowiązującym art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody w parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody. Proponowana zmiana art. 15 ust. 1 ma zagwarantować, to że odstrzały redukcyjne wyznaczone w planach ochrony i zadaniach ochronnych

realizowane będą pod kontrolą służb i administracji ochrony przyrody oraz podporządkowane będą celom ochrony parku lub rezerwatu przyrody.

Zgodnie z deklaracją rzecznik Polskiego Związku Łowieckiego z dnia 10.01.2018 r. "myśliwym nie zależy na polowaniach w parkach narodowych i rezerwach", nie należy więc spodziewać się protestów ze strony tego środowiska.

Jednocześnie społeczeństwo oczekuje należytej ochrony najcenniejszych terenów przyrodniczych w Polsce. Nowelizacja ww. przepisów umożliwi odsunięcie presji łowieckiej od parków narodowych i rezerwatów przyrody. Parki narodowe i rezerваты przyrody to najwyższe w polskim systemie formy ochrony przyrody. O ich randze świadczy fakt, że utworzenie lub powiększenie obszaru ww. form ochrony przyrody jest celem publicznym w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Celem funkcjonowania parku narodowego jest zachowanie różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Katalog zadań prowadzonych przez ww. formę ochrony jest zamknięty i podporządkowany jest ochronie przyrody oraz edukacji ekologicznej. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Udostępnienie parku i rezerwatu przyrody odbywa się wyłącznie w celach naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, filmowania, fotografowania, a także w celach zarobkowych. W celu wyeliminowania negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku narodowego ustawodawca nałożył m.in. obowiązek uzgodnienia z dyrektorem parku ustaleń projektów planów tj. urządzenia lasu czy dokumenty planistyczne gmin oraz wprowadził możliwość ustanowienia otuliny, która dodatkowo ekranuje przyrodę parku przed negatywną działalnością człowieka.

Przedmiotowy projekt ustawy zakłada także uchylenie przepisu art. 51 ust. 8 ustawy – Prawo łowieckie stanowiącego o karaniu za „umyślne utrudnianie lub uniemożliwianie polowania”. Przepis ten jest sprzeczny z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U.2017 r. poz.788), a w szczególności z art. 26 ust. 1, który stanowi, że „Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, są udostępniane dla ludności.” Konstytucja RP w art. 52, stanowi że każdemu zapewnia się wolność poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyboru miejsca zamieszkania i pobytu. Zasada udostępnienia terenów lasów Skarbu Państwa jest niezwykle ważnym i cenionym dobrem społecznym. Propozycja wprowadzenia omawianego zakazu jest sprzeczna z ważnym prawem ustanowionym przez ustawę o lasach. Skutkować będzie tym, że w stanie faktycznym prawo myśliwych do wykonywania polowania stanie się prawem nadrzędnym nad społecznym prawem do swobodnego korzystania z lasów. Myśliwi będą mieli w ten sposób uprzywilejowany w stosunku do reszty społeczeństwa dostęp do zarówno do lasów, jak i prywatnej ziemi. Zakaz taki i w konsekwencji groźba grzywny, dotyczyć będzie wszystkich bez wyjątku: turystów, spacerowiczów, zbieraczy runa leśnego, przyrodników, fotografów przyrody. Ktokolwiek wejdzie na teren, na którym odbywa się polowanie może je zakłócić lub uniemożliwić, narażając się na grzywnę. Aby jej uniknąć użytkownicy lasów, pól i łąk stanowiących dobro wspólne, zostaną przymuszeni do ich opuszczenia na żądanie myśliwego. Społeczeństwo nie jest informowane o czasie i miejscu polowań indywidualnych. Przeciętny obywatel ma niezwykle ograniczone możliwości dowiedzenia się o polowaniu zbiorowym. Miejsca polowań nie są oznakowywane. Istotne znaczenie dla tej sprawy ma również wyrok Sądu Rejonowego w Hajnówce ws. ornitologa, który w czasie obserwacji ptaków w Puszczy Białowieskiej znalazł się na terenie, na którym odbywało się polowanie, a miejscowe Nadleśnictwo skierowało przeciw niemu akt oskarżenia. Istotą sprawy – jak wyjaśniał sędzia w uzasadnieniu – była konkurencja grup interesów. Faktem jest, że gospodarują tymi lasami nadleśnictwa, niemniej jednak z zapisów art. 26 ustawy wynika, że lasy są udostępniane dla ludności. Nie jest dopuszczalne wymuszanie przez leśniczego na osobach, które w tych lasach się znajdują opuszczenia danego terenu – las stanowi dobro ogólne i dostępne dla ludności. Wyjątkiem są sytuacje, o których mówi ustawa i występuje tam zakaz wstępu. Poszerzanie takiego zakazu kosztem swobód obywatelskich jest w tym wypadku niedopuszczalnym nadużyciem wobec całego

społeczeństwa. Niezależnie od tego, czy występuje konkurencja dóbr w postaci tych reprezentowanych przez myśliwych, czy też innych, niezależnie od tego, jakie łożą nakłady. W uzasadnieniu Sądu z Hajnówki, sędzia potwierdził, iż społeczeństwo ma pełne prawo do korzystania z lasów i nie może być ono ograniczane przez myśliwych. Sąd zaznaczył też, że wszyscy obywatele korzystający z lasów Skarbu Państwa są równi i prawa polującego myśliwego nie są nadrzędne wobec praw innych użytkowników lasu.

W art. 2 projektu proponuje się wprowadzenie do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2017 r. poz. 1855) obowiązku uzyskania odpowiednio opinii:

- dyrektora parku narodowego i rady naukowej parku (planowany odstrzał na terenie parku narodowego),
- Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnej rady ochrony przyrody (planowany odstrzał na terenie rezerwatu przyrody),
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnej rady ochrony przyrody (planowany odstrzał na terenie innych form ochrony przyrody)

w przypadku, gdy właściwy podmioty (powiatowy lekarz weterynarii, Wojewoda, Minister właściwy do spraw rolnictwa) będzie podejmować działania zmierzające do wydania rozporządzenia, w celu nakazania odstrzału sanitarnego zwierząt na określonym obszarze, w tym nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich odstrzał sanitarny zwierząt wolno żyjących (dzikich).

2. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe

Wejście w życie przedmiotowego projektu będzie miało pozytywny wpływ na budżet państwa. Turystyka przyrodnicza na świecie rozwija się sześć razy szybciej, niż inne gałęzie turystyki. Są ku temu ważne globalne powody, ponieważ przyrasta ludzi na świecie a zmniejszają się obszary przyrodniczo cenne. Pozostawienie możliwości polowań w parkach narodowych de facto spowoduje, że prawie całkowicie stracą one na atrakcyjności dla światowej i krajowej turystyki przyrodniczej. Dla turysty zainteresowanego przyrodą jako dobrem coraz rzadszym, park narodowy w którym panuje myśliwska strzelanina jest bez

wartości. Rzeczpospolita Polska straciłaby dochody z turystyki przyrodniczej w parkach narodowych. Dodajmy, że Polska ma również inne cenne obszary przyrodnicze, a parki narodowe stanowią zaledwie 1% powierzchni kraju. I generują one konkretne zyski. Dla przykładu podamy, że tylko w 2016 r. Białowieski Park Narodowy odwiedziło ponad 160 tys. turystów i wydało na noclegi wyżywienie, bilety, przewodników, pamiątki itd. ponad 70 mln złotych.

Wejście w życie przedmiotowego projektu będzie miało pozytywne skutki społeczne, w szczególności poprzez zabezpieczenie należytej ochrony najcenniejszych terenów przyrodniczych w Polsce, oraz zagwarantowanie konstytucyjnie zapewnionego dostępu społeczeństwa do jezior, plaż morskich, rzek, gór i do lasów na zasadach równoprawnych wraz ze wszystkimi podmiotami. Dodajmy, że pozostawienie obecnie istniejącej sytuacji prawnej spowodowałoby poważne negatywne skutki społeczne w Polsce. Rzeczpospolita poniosłaby również poważne straty wizerunkowe na świecie. Mądrze zarządzane państwa w Europie i na świecie dostrzegają, że ich dobra przyrodnicze stają się coraz cenniejsze. I że są ważnym zasobem gospodarczym właśnie z powodu masowej turystyki przyrodniczej. Polski nie stać na utratę dochodów z tej dziedziny jak i na poważną utratę wizerunku.

3. Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.